

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 25. oktoober 2011 (08.11)
(OR. en)**

16000/11

**Institutsioonidevaheline dokument:
2011/0297 (COD)**

**DROIPEN 125
EF 145
ECOFIN 717**

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjon
Kuupäev:	21. oktoober 2011
Komisjoni dok nr:	KOM(2011) 654 lõplik
Teema:	Ettepanek: EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV siseriingitehingute ja turuga manipuleerimise korral kohaldatavate kriminaalkaristuste kohta

---

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele komisjoni ettepanek, mis on esitatud direktor Jordi AYET PUIGARNAU kaaskirjaga Euroopa Liidu Nõukogu peasekretärile Uwe CORSEPIUSELE.

Lisatud: KOM(2011) 654 lõplik

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 20.10.2011
KOM(2011) 654 lõplik

2011/0297 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

siseringitehingute ja turuga manipuleerimise korral kohaldatavate kriminaalkaristuste kohta

{SEK(2011) 1217}

{SEK(2011) 1218}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Turu kuritarvitamist käsitleva direktiiviga 2003/6/EÜ, mis võeti vastu 2003. aasta alguses, kehtestati siseringitehingute ja turuga manipuleerimise (nimetatakse koos „turu kuritarvitamiseks”) vastu võitlemise terviklik raamistik. Direktiivi eesmärk on suurendada investorite usaldust ja turu terviklikkust, keelates siseteavet omavatel isikutel asjaomaste finantsinstrumentidega kauplemise ning keelates turgudega manipuleerimiseks kasutatavad sellised meetodid nagu valetabe või kuulujuttude levitamine ning kauplemine, millega kindlustatakse ebahariliku tasemega hinnad.

Direktiivi 2003/6/EÜ jõustamiseks tagavad liikmesriigid kooskõla oma siseriikliku õigusega, et käesoleva direktiivi rakendamiseks vastuvõetud sätete eiramise korral saab vastutavate isikute suhtes võtta asjakohaseid haldusmeetmeid või rakendada halduskaristusi. See nõue ei piira liikmesriikide õigust kehtestada kriminaalkaristusi.

ELi finantsjärelevalve kõrgetasemelise eksperdirühma aruandes¹ soovitati, et „finantssektori usaldusväärne usaldatavusnõuete täitmise järelevalve- ja tegevusraamistik peab tuginema tugevale järelevalve- ja karistuste kohaldamise korrale”. Eksperdirühm leiab, et selleks peaks järelevalveasutustel olema piisavalt pädevust tegutsemiseks ja et neil peaks „kõikide finantskuritegude puhul olema võimalik tugineda õiglasele, tugevale ja hoiatava mõjuga karistuste kohaldamise korrale ning karistusi tuleks jõustada tõhusalt”.

Tõhusaks jõustamiseks on vaja, et kooskõlas direktiivi 2003/6/EÜ artikliga 14 saaksid pädevad asutused kohaldada karistusi, mis on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Peale selle on tõhus jõustamine seotud ka pädevate asutuste ressursidega ning nende valmidusega tuvastada ja uurida kuritarvitusi. Samas leiab kõrgetasemeline eksperdirühm, et „praegu ei ole ükski nendest kriteeriumidest täidetud” ning et liikmesriikide karistuste kohaldamise kord on üldiselt nõrk ja ebahõlne.

Seepärast on komisjon avaldanud teatise² finantssektoris karistuste kohaldamise korra kohta. Teatises väidetakse, et kriminaalkaristused (eriti vanglakaristus) kannavad üldiselt tugevat negatiivset sõnumit, mis võib suurendada karistuste hoiatavat mõju, kui neid kriminaalõigussüsteemis asjakohaselt kohaldatakse. Siiski ei pruugi kriminaalkaristused olla asjakohased alati ja igat laadi rikkumiste korral. Teatise kohaselt kavatses komisjon hinnata, kas ja millistes valdkondades võiks olla vaja kehtestada kriminaalkaristused ning miinimumeeskirjad kriminaalkuritegude ja -karistuste määramiseks, et tagada finantsteenuseid käsitlevate ELi õigusaktide tõhus rakendamine.

Ettepanek tugineb 20. septembri 2011. aasta teatise „ELi kriminaalpoliitika suunas: kriminaalõigus Euroopa Liidu poliitika rakendamise teenistuses”³ esitatud

---

¹ Kõrgetasemelise ELi finantsjärelevalve eksperdirühma aruanne, Brüssel, 25.2.2009, lk 23.

² Euroopa Komisjon. Sanktsioonide tõhustamine finantsteenuste sektoris, KOM (2010) 716, 8.12.2010.

³ KOM(2011) 573 (lõplik).

lähene misviisile. See hõlmab liikmesriikides kohaldatavale täitmiskorra le ning ELi ühiste kriminaalõiguslike miinimummeetmete lisaväärtusele antud selgetel fakti listel tõenditel põhinevat hinnangut, milles võetakse arvesse vajalikkuse, proportsionaalsuse ja subsidiaarsuse põhimõtet.

Komisjon on kooskõlas Stockholmi programmiga ning justiits- ja siseküsimuste nõukogu 22. aprilli 2010. aasta kohtumise järeldustega majanduskriisi ennetamise ja majandustegevuse toetamise kohta⁴ hinnanud turu kuritarvitamist käsitleva direktiivi rakendamiseks võetavate siseriiklike eeskirjade kohaldamist ning tuvastanud mitmeid probleeme, mis mõjutavad negatiivselt turu terviklikkust ja investorite kaitset. Mõjuhinnangus osutati muu hulgas tähelepanu sellele, et praegu turu kuritarvitamise vastu võitlemiseks kasutatavad karistused ei ole mõjusad ega piisavalt hoiatavad, mistõttu direktiivi ei jõustata tõhusalt. Peale selle on liikmesriikides erinevalt määratletud see, millised siseriingitehingud või turuga manipuleerimise juhud on kriminaalkuriteod. Näiteks ei ole viies liikmesriigis ette nähtud kriminaalkaristusi, mida kohaldatakse juhul, kui esmased insaiderid avaldavad sisetavet, ning kaheksas liikmesriigis juhul, kui seda teevad teised insaiderid. Peale selle ei kohaldata praegu ühes liikmesriigis kriminaalkaristusi siseriingitehinguid tegevate esmaste insaiderite suhtes ning neljas liikmesriigis ei kohalda kriminaalkaristusi turuga manipuleerimise korral. Kuna turu kuritarvitamine võib olla piiriülene, õõnestab selline erinevus siseturgu ja võimaldab turukuritarvitajatel panna toime kõnealuseid kuritarvitusi jurisdiktsioonides, kus teatav õigusrikkumine ei ole kriminaalkorras karistatav.

Turu kuritarvitamisega seotud kriminaalkuritegusid ja -karistusi käsitlevad miinimumeeskirjad, mis võetakse üle liikmesriikide kriminaalõigusesse ja mida kohaldatakse liikmesriikide kriminaalõigussüsteemis, aitaksid tagada liidu poliitika tõhususe, kuna kriminaalkaristused väljendavad halduskaristustega või tsiviilõiguslike kompensatsioonimehhanismidega võrreldes kvalitatiivselt erinevat ühiskondlikku hukkamõistu. Turukuritarvituste eest kriminaalkorras karistamine, millega tihti kaasneb ulatuslik meedia tähelepanu, suurendab hoiatavat mõju, kuna potentsiaalsed õiguserikkujad näevad, et ametiasutuste võetavad karmid täitemeetmed võivad hõlmata vanglakaristust või muid kriminaalkaristusi ja kriminaalregistrisse kandmist. Ühised miinimumeeskirjad kõige tõsisemate turukuritarvitustena käsitatavate kriminaalkuritegude määratlemiseks aitavad hõlbustada õiguskaitseasutuste koostööd liidus, arvestades eelkõige seda, et õigusrikkumised on tihtipeale piiriülesed.

Kuigi turu kuritarvitamise vastu võitlemise eeskirjad kehtivad ELi tasandil juba alates 2003. aastast, näitavad kogemused, et praegune süsteem ei anna soovivat mõju, st ei aita tõhusalt kaasa finantsturgude kaitsmisele. Kuigi ettepanekud ühtlustada halduskaristusi sisalduvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse

---

⁴ Euroopa Ülemkogus 2. detsembril 2009 vastu võetud Stockholmi programmis — avatud ja turvaline Euroopa kodanike teenistuses ja nende kaitset, rõhutati vajadust reguleerida finantsturgusid ja vältida turu kuritarvitamist ning kutsuti liikmesriike ja komisjoni üles parandama turu kuritarvitamise ja vahendite väärkasutamise tuvastamist. Justiits- ja siseküsimuste nõukogu järeldustes majanduskriisi ennetamise ja majandustegevuse toetamise kohta rõhutati, et tuleks kaaluda, kas on võimalik ja kas vajaduse korral on asjakohane ühtlustada kriminaalõigust, mis on seotud tõsiste hinnamanipulatsioonidega aktsiaturgudel ja muude väärtpaberituruga seotud rikkumistega. Vt dokument 8920/10, 22.4.2010 ja 7881/10, 29.3.2010.

ettepanekus (EL) nr ... siseringitehingute ja turuga manipuleerimise kohta, on selle eesmärk ka lahendada muid praeguse süsteemiga seotud probleeme, samas kui käesolevas ettepanekus on sätestatud nõue, et liikmesriigid peavad ette nägema miinimumeeskirjad kõige tõsisemate turukuritarvituste ja nendega seotud kriminaalkaristuste minimaalse taseme määratlemiseks.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Käesoleva algatuse aluseks on nõupidamised, milles osalesid kõik olulisemad sidusrühmad, sh avaliku sektori asutused (valitsused ja väärtpaberiturgu reguleerivad asutused) emitendid, vahendajad ja investorid.

Selles võetakse arvesse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve Komitee aruannet, milles käsitletakse haldusmeetmeid ja -karistusi ning kriminaalkaristusi, mida turu kuritarvitamise direktiivi kohaselt on liikmesriikides võimalik kohaldada⁵. Ka võetakse selles arvesse komisjoni teatise „Sanktsioonide tõhustamine finantsteenuste sektoris” alusel algatatud konsultatsioonide tulemusi.

12. novembril 2008 korraldas Euroopa Komisjon turu kuritarvitamise eeskirjade läbivaatamiseks avaliku konverentsi⁶. 20. aprillil 2009 esitas Euroopa Komisjon üleskutse esitada arvamusi seoses turu kuritarvitamise direktiivi läbivaatamisega. Komisjoni talitused said 85 arvamusalaldust. Mittekonfidentsiaalseid arvamusi saab vaadata komisjoni veebisaidilt⁷.

28. juunil 2010 käivitas komisjon avaliku konsultatsiooni seoses kõnealuse direktiivi läbivaatamisega; konsultatsioon lõppes 23. juunil 2010⁸. Komisjoni talitused said 96 arvamusalaldust. Mittekonfidentsiaalseid arvamusi saab vaadata komisjoni veebisaidilt⁹. Kokkuvõtte sellest on esitatud mõjuhinnangu 2. lisas¹⁰. 2. juulil 2010 korraldas komisjon seoses turu kuritarvitamist käsitleva direktiivi läbivaatamisega veel ühe avaliku konverentsi¹¹.

Kooskõlas parema õigusloome poliitikaga hindas komisjon poliitikavalikute mõju. Kõnealuse ettevalmistustöö kõigus käsitleti kriminaalkaristustega seotud poliitikavalikuid. Mõjuhinnangus järeldati, et liidu poliitika tõhusaks rakendamiseks turukuritarvituste valdkonnas tuleb liikmesriikidele seada kohustus kehtestada kriminaalkaristused kõige tõsisemate turukuritarvituste korral. Koos Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanekus (EL) nr ... (siseringitehingute ja turuga manipuleerimise kohta) esitatud eelistatud poliitikavalikutega on sellel positiivne mõju investorite usaldusele ning see aitab veelgi finantsturge stabiliseerida.

---

⁵ CESR/08-099, veebruar 2008.

⁶ Vt http://ec.europa.eu/internal_market/securities/abuse/12112008_conference_en.htm.

⁷ Vt http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2009/market_abuse_en.htm

⁸ Vt http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/docs/2010/mad/consultation_paper.pdf

⁹ Vt http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2010/mad_en.htm

¹⁰ Mõjuhinnang on esitatud aadressil:

http://ec.europa.eu/internal_market/securities/abuse/index_en.htm

¹¹ Vt arutelude kokkuvõtteid käsitleva mõjuhinnangu 3. lisa.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

3.1. Õiguslik alus

Ettepanek põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 83 lõikel 2.

3.2. Subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõte

Vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele (Euroopa Liidu lepingu artikli 5 lõige 3) tuleb ELi tasandil võtta meetmeid ainult juhul, kui liikmesriigid ei suuda ettepaneku eesmärke täielikult saavutada ning seepärast saab kõnealuseid eesmärke kavandatud meetmete ulatuse või mõju tõttu paremini saavutada ELi tasandil.

Turu kuritarvitamine on piiriülene ja see ohustab liidu järjest rohkem integreeritud finantsturge. Erinevad lähenemisviisid, mida liikmesriigid kasutavad turu kuritarvitamise eest kriminaalkaristuste kehtestamiseks, jätavad õiguserikkujatele võimaluse kasutada ära kõige leebemaid karistussüsteeme. See piirab nii iga liikmesriigi karistuste süsteemi hoiatavat mõju kui ka turu kuritarvitamist käsitleva liidu õigusraamistiku tõhusat jõustamist. Seda probleemi aitavad lahendada ELi-üleised miinimumeeskirjad, mis hõlmavad kriminaalkuritegudena käsitatavaid turu kuritarvitamise liike.

Sellega seoses näivad ELi meetmed olevat subsidiaarsuse põhimõtetega kooskõlas.

Proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt peab mis tahes sekkumine olema sihtotstarbeline ega tohi minna nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale. Sellest põhimõttest on lähtutud alates alternatiivsete poliitikavalikute kindlaksmääramisest ja hindamisest kuni käesoleva ettepaneku koostamiseni.

3.3. Ettepaneku üksikasjalik selgitus

3.3.1. Kriminaalkuriteod

Käesoleva ettepaneku artiklis 3 koostoimes artikliga 2 on määratletud turu kuritarvitused, mida liikmesriigid peaksid käsitama kriminaalkuritegudena ning milles suhtes tuleks seega kohaldada kriminaalkaristusi.

Kahte liiki turukuritarvitusi, nimelt siseringitehinguid ja turuga manipuleerimist, tuleks käsitada kriminaalkuriteona, kui see on tahtlik. Samuti peaks olema kriminaalkorras karistatav siseringitehingute ja turuga manipuleerimise katse.

Siseteabega seotud õigusrikkumised peaksid hõlmama isikuid, kes omavad siseteavet ja on teadlikud, et tegemist on siseteabega. Turuga manipuleerimisega seotud õigusrikkumised võivad hõlmata kõiki isikuid.

3.3.2. Süüteoale kihutamine ja kaasaaitamine ning süüteokatse

Artikliga 4 tagatakse, et liikmesriikides karistatakse kõnealustele kuritegudele kihutamise ja kaasaaitamise ning kuriteokatsete eest. Artiklites 3 ja 4 määratletud kuritegude toimepanemise katse on ka direktiiviga hõlmatud, v.a siseteabe keelatud avalikustamise ning valesid või eksitavaid teateid andva teabe levitamise katse, kuna ei tundu asjakohane käsitada selliseid katseid kriminaalkuritegudena.

3.3.3. *Kriminaalkaristused*

Artikli 5 kohaselt on liikmesriikidel kohustus võtta vajalikke meetmeid tagamaks, et artiklites 3 ja 4 määratletud kriminaalkuritegude puhul kohaldatakse kriminaalkaristusi. Kõnealused karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

3.3.4. *Juriidilise isiku vastutus*

Artikli 6 kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et artiklites 3 ja 4 määratletud kriminaalkuritegude eest saaks võtta vastutusele juriidilisi isikuid.

4. **MÕJU EELARVELE**

Ettepanek ei mõjuta Euroopa Liidu eelarvet.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV

siseringitehingute ja turuga manipuleerimise korral kohaldatavate kriminaalkaristuste kohta

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut ja eriti selle artikli 83 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud õigusakti eelnõu riikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust¹²,

,

tegutsedes tavapärase seadusandliku menetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Integreeritud ja tõhus finantsturg eeldab turu terviklikkust. Majanduskasvu ja jõukuse suurendamise eeltingimuseks on väärtpaberiturgude tõrgeteta toimimine ja üldsuse usaldus turgude vastu. Turu kuritarvitamine kahjustab finantsturgude terviklikkust ning vähendab üldsuse usaldust väärtpaberite ja tuletisinstrumentide vastu.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/6/EÜ siseringitehingute ja turuga manipuleerimise (turu kuritarvitamise) kohta¹³ kohaselt peavad liikmesriigid tagama, et pädevatel asutustel on pädevus tuvastada ja uurida turu kuritarvitamist. Ilma et see piiraks liikmesriikide õigust kehtestada kriminaalkaristusi, on direktiiviga 2003/6/EÜ pandud liikmesriikidele ka kohustus tagada, et direktiivi rakendamiseks vastuvõetud siseriiklikke eeskirju rikkunud isikute suhtes on võimalik võtta asjakohaseid haldusmeetmeid või kohaldada halduskaristusi.
- (3) ELi finantsjärelevalve kõrgetasemelise eksperdirühma aruandes soovitati, et finantssektori usaldusväärne usaldatavusnõuete täitmise järelevalve- ja tegevusraamistik peab tuginema tugevale järelevalve- ja karistuste kohaldamise korrale. Eksperdirühm leidis, et selleks peaks järelevalveasutustel olema piisavalt pädevust tegutsemiseks ja et neil peaks kõikide finantskuritegude puhul olema võimalik tugineda õiglasele, tugevale ja hoiatava mõjuga

---

¹² ELT C, , lk .

¹³ ELT L 16, 12.4.2003, lk 16.

karistuste kohaldamise korrale ning karistusi tuleks jõustada tõhusalt. Kõrgetasemeline ekspertiis leidis, et liikmesriikide karistuste kohaldamise kord on üldiselt nõrk ja ebahülgne.

- (4) Turu kuritarvitamist käsitlev hästi toimiv õigusraamistik eeldab tõhusat jõustamist. Liikmesriikides direktiivi 2003/6/EÜ kohaste halduskaristuste kohaldamiseks rakendava korra analüüs näitas, et mitte kõigil liikmesriikide pädevatel asutustel ei olnud kogu pädevust, et tagada asjakohaste karistuste kohaldamine turukuritarvituste puhul. Eelkõige ei olnud mitte kõigis liikmesriikides võimalik kohaldada rahalisi halduskaristusi siseringitehingute ja turuga manipuleerimise korral ning kõnealused karistused erinesid oluliselt liikmesriigiti.
- (5) Halduskaristuste kehtestamine liikmesriikides on osutunud ebapiisavaks, et tagada turu kuritarvitamise ärahoidmist ja selle vastu võitlemist käsitlevate eeskirjade järgimine.
- (6) Eeskirjade järgimist on vaja täiendada võimalusega kohaldada kriminaalkaristusi, mis väljendavad halduskaristustega võrreldes kvalitatiivselt erinevat ühiskondlikku hukkamõistu. Kõige raskemate turukuritarvituste käsitlemine kriminaalkuritegudena seaks selged õiguslikud piirid, millega antakse mõista, et selline käitumine ei ole aktsepteeritav, ning see on avalikkusele ja võimalikele õiguserikkujatele märguandeks, et pädevad asutused võtavad selliseid rikkumisi väga tõsiselt.
- (7) Mitte kõigis liikmesriikides ei ole ette nähtud kriminaalkaristusi, mida kohaldataks direktiivi 2003/6/EÜ rakendamiseks võetud siseriiklike õigusaktide teatavat laadi tõsiste rikkumiste korral. Sellised eri lähenemisviisid vähendavad siseturu toimimise tingimuste kooskõla ja võivad anda stiimuli panna toime turukuritarvitusi liikmesriikides, kus sellised õiguserikkumised ei ole kriminaalkorras karistatavad. Peale selle ei ole seni liidus jõutud kokkuleppele selles, millist käitumist käsitatakse sellise tõsise rikkumisena. Seepärast tuleks kehtestada miinimumeeskirjad füüsiliste või juriidiliste isikute toimepandud kriminaalkuritegude ja vastavate karistuste määramiseks. Ühised miinimumeeskirjad võimaldavad kasutada mõjusamaid uurimismeetodeid ning tõhustada riigisisest ja liikmesriikidevahelist koostööd. Turukuritarvituste eest kriminaalkorras karistamisega kaasneb tihti ulatuslik meediahuvi, mis mõjub potentsiaalsetele õiguserikkujatele hoiatavalt, kuna see tõmbab üldsuse tähelepanu ametiasutuste otsusekindlusele turu kuritarvitamise vastu võitlemisel.
- (8) Kõikides liikmesriikides kõige tõsisemate turukuritarvituste puhul kriminaalkaristuste kehtestamine on oluline selleks, et liidu poliitika turu kuritarvitamise vastase võitluse valdkonnas oleks tõhusalt rakendatav, ning see on kooskõlas nõuetega, mida on kirjeldatud teatises „ELi kriminaalpoliitika suunas: kriminaalõigus Euroopa Liidu poliitika rakendamise teenistuses”¹⁴.
- (9) Selleks et viia käesolev direktiiv kooskõlla Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr ... siseringitehingute ja turuga manipuleerimise kohta, ei kohaldata käesolevat direktiivi juhtudel, kui oma aktsiatega kaubeldakse finantsinstrumentide stabiliseerimiseks või tagasiostuprogrammide raames ning kui tehingud, kauplemisega seotud korraldused või tegevus on seotud rahapoliitikaga ja avaliku sektori võla haldamisega ning saastekvootidega eesmärgiga rakendada liidu kliimapolitiikat.

---

¹⁴ KOM(2011) 573 (lõplik).

- (10) Liikmesriigid peaksid kohaldama siseringitehingute ja turuga manipuleerimise korral käesoleva direktiivi kohaseid kriminaalkaristusi üksnes siis, kui selline tegevus on tahtlik.
- (11) Tulenevalt siseringitehingute ja turuga manipuleerimise katsete negatiivsest mõjust finantsturgude terviklikkusele ja investorite usaldusele kõnealuste turgude suhtes, tuleks sellist käitumist kriminaalkorras karistada.
- (12) Käesoleva direktiivi kohaselt peaksid liikmesriigid ka tagama, et kuritegudele kihutamine ja kaasaaitamine ning õhutamine on karistatavad. Seoses sellega tuleks käsitada siseringitehingu tegemisele kihutamisenä seda, kui teisel isikul palutakse siseteabe põhjal omandada või võõrandada finantsinstrumente, millega see teave on seotud.
- (13) Käesoleva direktiivi kohaldamisel tuleks arvesse võtta õigusraamistikku, mis on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr ... (siseringitehingute ja turuga manipuleerimise kohta) ning selle rakendusmeetmetega.
- (14) Tagamaks, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr ... (siseringitehingute ja turuga manipuleerimise kohta) finantsturgude terviklikkuse tagamiseks ettenähtud Euroopa poliitikat rakendatakse tõhusalt, peaksid liikmesriigid laiendama vastutust ka juriidiliste isikutele, sh võimaluse korral tuleks ette näha juriidiliste isikute kriminaalvastutus.
- (15) Kuna käesoleva direktiiviga nähakse ette miinimumeeskirjad, võivad liikmesriigid võtta vastu või säilitada turu kuritarvitamist käsitlevaid rangemaid kriminaalõiguslikke eeskirju.
- (16) Isikuandmete töötlemine käesoleva direktiivi rakendamisel peaks toimuma kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiviga 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta)¹⁵.
- (17) Kuna käesoleva direktiivi eesmärki tagada võimalus kohaldada kõige tõsisemate turukuritarvituste puhul kogu liidus kriminaalkaristusi ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning käesoleva direktiivi ulatuse ja mõju tõttu on seda parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (18) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, mis kajastuvad asutamislepingus. Eelkõige tuleks direktiivi kohaldamisel austada ettevõtlusvabadust (artikkel 169), õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele (artikkel 47), süütuse presumptsiooni ja kaitseõigust (artikkel 48), kuritegude ja karistuste seaduslikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtet (artikkel 49) ning mitmekordse kohtumõistmise ja karistamise keeldu (artikkel 50).
- (19) Komisjon peaks hindama käesoleva direktiivi rakendamist liikmesriikides, pidades muu hulgas silmas võimalikku vajadust näha tulevikus ette minimaalsed sätted kriminaalkaristuste liikide ja tasemete ühtlustamiseks.

---

¹⁵ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

- (20) [aluslepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1, 2, 3 ja 4 kohaselt on Ühendkuningriik teatanud oma soovist osaleda käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ja kohaldamisel] VÕI [Ilma et see piiraks aluslepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 4 kohaldamist, ei osale Ühendkuningriik käesoleva direktiivi vastuvõtmisel, mistõttu see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav].
- (21) [aluslepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1, 2, 3 ja 4 kohaselt on Iirimaa teatanud oma soovist osaleda käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ja kohaldamisel] VÕI [Ilma et see piiraks aluslepingule lisatud protokoll nr 21 (Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva direktiivi vastuvõtmisel, mistõttu see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav].
- (22) Aluslepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokoll (nr 22) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel, mistõttu see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1
Reguleerimisese ja -ala

1. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse miinimumeeskirjad kriminaalkaristuste kohaldamiseks kõige tõsisemate turukuritarvituste, nimelt siseringitehingute ja turuga manipuleerimise puhul.
2. Käesolevat direktiiv ei kohaldata juhtudel, kui kaubeldakse oma aktsiatega tagasiostuprogrammide raames või finantsinstrumentide stabiliseerimiseks kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr ... (siseringitehingute ja turuga manipuleerimise kohta) artikliga 3, ega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr ... (siseringitehingute ja turuga manipuleerimise kohta) artikli 4 kohastel juhtudel, kui tehingud, kauplemisega seotud korraldused või tegevus on seotud rahapoliitikaga ja avaliku sektori võla haldamisega või saastekvootidega eesmärgiga rakendada liidu kliimapoliitikat.
3. Käesolevat direktiivi kohaldatakse ka komisjoni määruse nr 1031/2010 kohase saastekvootide või muude nendel põhinevate enampakkumistoodete enampakkumisega seotud tegevuse või tehingute, sh pakkumiste suhtes. Kauplemiskorraldustele osutavaid käesoleva direktiivi sätteid kohaldatakse enampakkumise raames esitatud pakkumiste suhtes¹⁶.

Artikkel 2
Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

---

¹⁶ Komisjoni määrus (EL) nr 1031/2010, 12. november 2010, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ (millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem) kohase kasvuhoonegaaside saastekvootide enampakkumise ajastamise, haldamise ja muude aspektide kohta, ELT L 302, 18.11.2010, lk 1.

1. „finantsinstrument” – Euroopa parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr ... finantsinstrumentide turgude kohta artikli 2 lõike 1 punkti 8 kohane mis tahes instrument.
2. „siseteave” – Euroopa parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr ... (siseringitehingute ja turuga manipuleerimise kohta) artikli 6 kohane teave.

Artikkel 3
Siseringitehingud

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et järgmisi tegusid, kui need on toime pandud tahtlikult, käsitatakse kriminaalkuritegudena:

- (a) kui omatavat siseteavet kasutatakse selleks, et omandada või loovutada selle teabega seotud finantsinstrumente kas enda või kolmanda osapoole arvel. See hõlmab ka siseteabe kasutamist selleks, et tühistada või parandada korraldus, mis hõlmab kõnealuse teabega seotud finantsinstrumenti, kui korraldus anti enne siseteabe saamist; või
- (b) siseteabe avalikustamine teistele isikutele, välja arvatud juhul, kui seda tehakse kõnealuse isiku töö- ja ametialaste ülesannetega seotud seadusliku tegevuse käigus.

Artikkel 4
Turuga manipuleerimine

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et järgmisi tegusid, kui need on toime pandud tahtlikult, käsitatakse kriminaalkuritegudena:

- (a) valede või eksitavate teadete andmine finantsinstrumendi või sellega seotud kaupade hetkelepingu pakkumise, nõudluse või hinna kohta;
- (b) ühe või mitme finantsinstrumendi või sellega seotud kaupade hetkelepingu hindade mõjutamine, et saavutada nende ebaharilik või kunstlik tase;
- (c) tehingu sõlmimine, kauplemiskorralduse andmine või mis tahes muu tegevus finantsturgudel, mis mõjutab ühe või mitme finantsinstrumendi või sellega seotud kaupade hetkelepingut ja mille puhul kasutatakse fiktiivseid vahendeid või muud liiki pettust või võtteid;
- (d) valesid või eksitavaid teateid sisaldava teabe levitamine finantsinstrumentide või nendega seotud kaupade hetkelepingute kohta, kui asjaomased isikud ise või teised isikud saavad kõnealuse teabe levitamisest eeliseid või kasu.

Artikkel 5
Süüteoale kihutamine, kaasaaitamine ja õhutamine ning süüteo katse

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artiklites 3 ja 4 osutatud kuritegudele kihutamine ja kaasaaitamine ning õhutamine on kriminaalkorras karistatavad kuriteod.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et katse panna toime artikli 3 punktis a ning artikli 4 punktides a, b ja c osutatud mis tahes rikkumist on kriminaalkorras karistatav.

Artikkel 6
Kriminaalkaristused

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artiklites 3–5 kirjeldatud kriminaalkuritegude korral kohaldatakse tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid kriminaalkaristusi.

Artikkel 7
Juriidilise isiku vastutus

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele artiklites 3–5 osutatud õigusrikkumiste eest, mille on nende kasuks toime pannud isik, kes on juriidilise isiku struktuuris juhtival kohal ja kelle tegutsemine iseseisvalt või juriidilise isiku organi liikmena põhineb:
  - (a) õigusel esindada juriidilist isikut;
  - (b) õigusel teha otsuseid juriidilise isiku nimel või
  - (c) õigusel kontrollida juriidilist isikut.
2. Lisaks võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed tagamaks, et juriidilisi isikuid saab võtta vastutusele juhul, kui lõikes 1 osutatud isiku puuduliku järelevalve või kontrolli tõttu on osutunud võimalikuks, et juriidilise isiku raames tegutsev isik on juriidilise isiku kasuks pannud toime artiklites 3–5 osutatud õigusrikkumise.
3. Juriidiliste isikute vastutus vastavalt lõigetele 1 ja 2 ei välista kriminaalmenetluse algatamist selliste füüsiliste isikute suhtes, kes on olnud artiklites 3–5 osutatud õigusrikkumiste toimepanijad, kõnealustele õigusrikkumistele kaasaaitajad või kihutajad.

Artikkel 8
Juriidiliste isikute suhtes kohaldatavad karistused

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et õigusrikkumise eest vastavalt artiklile 7 vastutusele võetud juriidiliste isikute suhtes kohaldataks tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi.

Artikkel 9
Aruandlus

Hiljemalt [4 aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist] esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande käesoleva direktiivi kohaldamise ja vajaduse korral läbivaatamise kohta, eelkõige seoses kriminaalkaristuste liike ja taset hõlmavate ühiste miinimumeeskirjade kehtestamise asjakohasusega.

Komisjon esitab vajaduse korral koos aruandega õigusakti ettepaneku.

Artikkel 10
Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad vastu ja avaldavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt [24 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist]. Nad edastavad kõnealuste normide teksti ning kõnealuste normide ja käesoleva direktiivi vahelise vastavustabeli viivitamata komisjonile.

Nad kohaldavad kõnealuseid sätteid alates [24 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist], kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr ... (siseringitehingute ja turuga manipuleerimise kohta) jõustumise kuupäevaga.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide teksti ning nende sätete ja käesoleva direktiivi vastavustabeli.

Artikkel 12
Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 13
Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
eesistuja

Nõukogu nimel
eesistuja